EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 06 23
COM(2023) 329 final

2023/0190 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Rumunijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 218 ir 232 straipsnių

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos[1] (toliau – PVM direktyva) 395 straipsnio 1 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei taikyti specialias priemones, kuriomis nukrypstama nuo tos direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui.

Raštu (jį Komisija užregistravo 2022 m. sausio 14 d.) Rumunija paprašė leidimo nukrypti nuo PVM direktyvos 178, 218 ir 232 straipsnių, kad galėtų nustatyti privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų už apmokestinamųjų asmenų tarpusavio sandorius išrašymo tvarką.

Vėlesniu raštu (jį Komisija užregistravo 2022 m. rugsėjo 30 d.) Rumunija pakeitė savo prašymą. Rumunija patvirtino, kad prašo leidimo nukrypti tik nuo PVM direktyvos 218 ir 232 straipsnių, ir nurodė, kad priemonės įsigaliojimas bus atidėtas iki 2024 m. sausio 1 d., o ne iki 2022 m. liepos 1 d., kaip buvo prašyta iš pradžių.

Vadovaudamasi PVM direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2022 m. gruodžio 8 d. raštu Komisija apie Rumunijos prašymą pranešė kitoms valstybėms narėms. 2022 m. gruodžio 9 d. raštu Komisija pranešė Rumunijai turinti visą informaciją, būtiną prašymui įvertinti.

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Rumunija pateikė prašymą taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal PVM direktyvos 395 straipsnį, kad jai būtų leista įgyvendinti prievolę išrašyti elektronines sąskaitas faktūras už Rumunijoje įsisteigusių apmokestinamųjų asmenų tarpusavio sandorius. Rumunijos teigimu, pagrindiniai privalomos elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo sistemos įgyvendinimo tikslai yra kovoti su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu, didinti mokesčių surinkimo efektyvumą, ypač PVM srityje, didinti ekonominės veiklos vykdytojų konkurencingumą ir mažinti administracines išlaidas tiek mokesčių mokėtojams, tiek mokesčių administratoriui.

Sąskaitose faktūrose nurodyta informacija bus pateikta mokesčių administratoriui ir jis šiuos duomenis gaus realiuoju laiku. Tai mokesčių administratoriui leis atlikti savalaikius ir automatinius deklaruoto ir sumokėto PVM bei išrašytų ir gautų sąskaitų faktūrų atitikimo patikrinimus. Ši galimybė padės Rumunijai veiksmingiau ir ekonomiškiau kovoti su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu.

Šiuo atžvilgiu Rumunija pastaraisiais metais nuolat fiksavo didelį PVM surinkimo atotrūkį. Naujausioje Europos Komisijos paskelbtoje ataskaitoje nurodoma, kad 2020 m. PVM surinkimo atotrūkis buvo 35,7 %. Rumunijos teigimu, ši padėtis rodo struktūrinę problemą, dėl kurios reikės imtis skubių ir ilgalaikių veiksmų, taip pat būtinų reformų įgyvendinimo.

Pradėjus taikyti privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką ir reikalavimą teikti sąskaitų faktūrų duomenis bus užtikrintas geresnis mokesčių mokėtojų reikalavimų laikymasis ir tai turės atgrasomąjį poveikį bandymams sukčiauti. Pavyzdžiui, numatoma sistema leis mokesčių administratoriui nuo pat pradžių matyti karuselinio sukčiavimo dalyvius. Šiuo metu karuselinio sukčiavimo dalyvius nustatyti sunku, nes jie nepateikia PVM deklaracijų ir (arba) kitų deklaracijų. Nustatyta bendra elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka bus galinga sukčiavimo grandinės stebėjimo realiuoju laiku priemonė, leisianti mokesčių administratoriui nedelsiant imtis veiksmų, kad būtų nustatyti ir sustabdyti šioje sukčiavimo veikloje dalyvaujantys prekiautojai.

[1] OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

Nustatyta privaloma elektroninių sąskaitų faktūrų už apmokestinamųjų asmenų tarpusavio sandorius išrašymo tvarka taip pat bus naudinga ekonominės veiklos vykdytojams dėl skaitmenizacijos ir mažesnės administracinės naštos, kartu užtikrinant įmonėms sąžiningą konkurencinę aplinką. Kai kurie iš elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarkos įgyvendinimo privalumų ekonominės veiklos vykdytojams yra spartesni mokėjimai, perdavimo išlaidų sutaupymas, greitas ir pigus sąskaitų faktūrų duomenų tvarkymas ir mažesnės archyvavimo išlaidos.

PVM direktyvos 218 straipsnyje numatyta valstybių narių prievolė sąskaitomis faktūromis laikyti visus rašytinės ar elektroninės formos dokumentus ar pranešimus. Todėl Rumunija norėtų gauti leidimą netaikyti pirmiau nurodyto PVM direktyvos straipsnio, kad Rumunijos mokesčių administratorius sąskaitomis faktūromis galėtų laikyti tik elektroninės formos dokumentus.

PVM direktyvos 232 straipsnyje reikalaujama, kad elektroninė sąskaita faktūra būtų išrašoma tik tada, jei sutinka gavėjas. Todėl Rumunijoje nustačius prievolę išrašyti elektronines sąskaitas faktūras reikia nukrypti nuo šio straipsnio, kad sąskaitą faktūrą išrašiusiam asmeniui nebereikėtų gauti gavėjo sutikimo siųsti sąskaitą faktūrą elektroniniu formatu.

Elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo srityje Rumunija į nacionalinę teisę perkėlė 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/55/ES dėl elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo viešuosiuose pirkimuose[2], kuria valdžios institucijoms nustatyta prievolė priimti jų tiekėjų atsiųstas elektronines sąskaitas faktūras. Siekiant užtikrinti Europos Sąjungoje naudojamų elektroninių sąskaitų faktūrų sistemų sąveiką, pradedant viešųjų pirkimų sektoriumi, elektroninės sąskaitos faktūros turėtų atitikti bendrus CEN (Europos standartizacijos komiteto) nustatytus standartus pagal Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą EN 16931.

Rumunija 2021 m. lapkričio mėn. įdiegė nacionalinę elektroninių sąskaitų faktūrų sistemą „RO e-Invoice“, kurią sukūrė, išplėtojo ir valdo Finansų ministerija per Nacionalinį finansinės informacijos centrą. Rumunijos teigimu, ši sistema visiškai suderinama su Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartu ir sukurta taip, kad būtų naudojama elektroninėms sąskaitoms faktūroms išrašyti tiek už viešuosius pirkimus (B2G), tiek už apmokestinamųjų asmenų tarpusavio sandorius (B2B), jei ekonominės veiklos vykdytojai nuspręstų tai daryti.

Norėdami pateikti sąskaitas faktūras per sistemą „RO e-Invoice“ tiek B2G santykių, tiek B2B santykių atveju apmokestinamieji asmenys turi patvirtinti savo tapatybę naudodami kvalifikuotą skaitmeninį sertifikatą. Šis sertifikatas taip pat naudojamas įvairioms mokesčių deklaracijoms pateikti.

Sistema „RO e-Invoice“ bus naudojama kaip pagrindas įgyvendinant privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų už apmokestinamųjų asmenų tarpusavio sandorius išrašymo sistemą.

Neįsisteigusiems ekonominės veiklos vykdytojams sistemos „RO e-Invoice“ naudojimas ir toliau bus neprivalomas.

Atsižvelgiant į plačią nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį, svarbu įvertinti jos poveikį apmokestinamiesiems asmenims, ypač tai, ar ji prisidėjo kovojant su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu. Jei Rumunija norėtų pratęsti nukrypti leidžiančios priemonės galiojimo laikotarpį, reikalaujama, kad kartu su pratęsimo prašymu ji pateiktų šios priemonės veikimo ataskaitą. Šioje ataskaitoje turėtų būti pateiktas priemonės vertinimas, ar ją taikant veiksmingiau kovojama su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu ir ar paprasčiau surinkti šį mokestį. Į ataskaitą, be

[2] OL L 133, 2014 5 6, p. 1.

kita ko, turėtų būti įtrauktas priemonės poveikio apmokestinamiesiems asmenims vertinimas, visų pirma ar nepadidėjo jiems tenkanti administracinė našta ir reikalavimų laikymosi išlaidos.

Siūloma leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2026 m. gruodžio 31 d. arba iki tos datos, nuo kurios valstybės narės turi taikyti nacionalines nuostatas, kurias jos turės priimti, jei bus priimta direktyva, kuria dėl prie skaitmeninio amžiaus pritaikytų PVM taisyklių iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB (visų pirma tos Direktyvos 218 ir 232 straipsnius), priklausomai nuo to, kuri data bus ankstesnė.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Remiantis PVM direktyvos 218 straipsniu, rašytinės ir elektroninės formos sąskaitos faktūros vienodai galioja, nes jame numatyta, kad valstybės narės sąskaitomis faktūromis laiko rašytinės ar elektroninės formos dokumentus ar pranešimus. Pagal PVM direktyvos 232 straipsnį naudoti elektronines sąskaitas faktūras galima tik gavus gavėjo sutikimą Iš tikrųjų, Rumunijos numatyta privaloma elektroninių sąskaitų išrašymo tvarka būtų nukrypstama nuo šių dviejų nuostatų.

Nukrypti leidžiančią nuostatą gali būti leista taikyti remiantis PVM direktyvos 395 straipsniu, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikriems mokesčių slėpimo ar vengimo būdams. Pagrindinė priežastis, kodėl Rumunija paprašė leisti taikyti nukrypti leidžiančią priemonę, – siekis kovoti su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu. Remiantis Rumunijos pateikta informacija, nukrypti leidžianti nuostata yra suderinama su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis.

Panašūs leidimai, kuriais Italijai, Prancūzijai ir Lenkijai leidžiama nukrypti nuo PVM direktyvos 218 ir 232 straipsnių, siekiant įgyvendinti privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką, buvo suteikti Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/2251[3], Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/133[4] ir Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/1003[5].

2020 m. Komisija priėmė dokumentą „*Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai. Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija*“[6]. Vienas iš šiame veiksmų plane numatytų veiksmų – priimti Komisijos pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl prievolių teikti PVM ataskaitas modernizavimo. Kaip nurodyta veiksmų plane, šis pasiūlymas, be kita ko, turėtų padėti supaprastinti ataskaitų teikimo mechanizmus, kuriuos galima taikyti vidaus sandoriams. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, taip pat bus išnagrinėta būtinybė elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką taikyti plačiau.

Remdamasi šiuo veiksmų planu Komisija 2022 m. gruodžio 8 d. pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria dėl prie skaitmeninio amžiaus pritaikytų PVM taisyklių iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB[7]. Šia direktyva bus iš dalies pakeistas PVM direktyvos 218 straipsnis ir panaikintas 232 straipsnis. Priėmus šią reformą valstybės narės galės įgyvendinti privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką, todėl nebereikės prašyti papildomų nukrypti nuo PVM direktyvos leidžiančių nuostatų, kad būtų galima įgyvendinti tokias sistemas. Todėl valstybėms narėms perkėlus šį direktyvos pasiūlymą į nacionalinę teisę šis

3 OL L 454, 2021 12 17, p. 1.
4 OL L 20, 2022 1 31, p. 272.
5 OL L 168, 2022 6 27, p. 81.
6 https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2020-07/2020_tax_package_tax_action_plan_en.pdf
7 COM(2022) 701 *final*.

Tarybos sprendimas nebeturėtų jokio naudingo poveikio. Pagal direktyvą bus reikalaujama, kad šią prievolę nustatančios valstybės narės leistų išrašyti elektronines sąskaitas faktūras, kurios atitinka Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą ir sintaksių sąrašą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/55/ES. Be to, apmokestinamųjų asmenų vykdomam elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymui ir perdavimui negali būti taikomas reikalavimas dėl išankstinio privalomo mokesčių administratoriaus leidimo ar patikrinimo, nepažeidžiant specialių priemonių, kurias leidžiama taikyti pagal 395 straipsnį ir kurios jau yra įgyvendintos šios direktyvos įsigaliojimo metu.

Rumunijos teigimu, nacionalinė elektroninių sąskaitų faktūrų sistema „RO e-Invoice“ yra visiškai suderinama su Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartu, tačiau Rumunija ketina iš pradžių reikalauti, kad elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymą būtų privaloma vykdyti per mokesčių administratoriaus valdomą sistemą. Todėl tiekėjai turės savo klientams siųsti elektronines sąskaitas faktūras per šią sistemą.

Tai reiškia, kad sistema „RO e-Invoice“ automatiškai patikrins kiekvieną elektroninę sąskaitą faktūrą. Sistema atliks semantinius struktūros ir sintaksės patikrinimus ir patvirtinimus. Ji taip pat patikrins kilmės autentiškumą pagal sąskaitą faktūrą išrašiusio asmens tapatybę. Atlikus šias operacijas, sugeneruojamas automatinis atsakymo pranešimas. Nenustačius klaidų, uždedamas Finansų ministerijos elektroninis antspaudas, kuriuo patvirtinamas elektroninės sąskaitos faktūros gavimas sistemoje „RO e-Invoice“. Tik tada elektroninę sąskaitą faktūrą išrašęs asmuo ir jos gavėjas galės ją atsisiųsti.

Kadangi išankstinis privalomas mokesčių administratoriaus leidimas ar patikrinimas nebus suderintas su būsima sistema, numatyta pasiūlyme dėl prie skaitmeninio amžiaus pritaikytų PVM taisyklių nuo 2028 m. sausio 1 d., Rumunija atliks būtinus savo sistemos pakeitimus, kad nuo 2026 m. sausio 1 d. apmokestinamieji asmenys galėtų siųsti reikiamus duomenis kitomis priemonėmis nei sistema „RO e-Invoice“. Todėl mokesčių administratoriaus leidimas ar patikrinimas, susijęs su elektroninėmis sąskaitomis faktūromis, nebebus privalomas.

Todėl Rumunijos prašoma nukrypti leidžianti nuostata atitinka Komisijos tikslus, nustatytus veiksmų plane ir pasiūlyme dėl Tarybos direktyvos, kuria dėl prie skaitmeninio amžiaus pritaikytų PVM taisyklių iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

PVM direktyvos 395 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Atsižvelgiant į PVM direktyvos nuostatą, kuria grindžiamas pasiūlymas, subsidiarumo principas netaikomas.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytų priežasčių.

Šis sprendimas yra susijęs su valstybei narei jos pačios prašymu suteiktu leidimu ir nėra įpareigojamojo pobūdžio.

Nustačius privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką, atsiras pokyčių apmokestinamiesiems asmenims. Tačiau mokesčių mokėtojai Rumunijoje jau yra susipažinę su jų santykių su mokesčių administratoriumi skaitmenizacija. PVM deklaracijų ir kitų mokesčių deklaracijų teikimas vykdomas elektroninėmis priemonėmis, naudojantis mokesčių administratoriaus nemokamai teikiama paslauga. Kad galėtų naudotis šiuo deklaravimo būdu, mokesčių mokėtojai turi turėti kvalifikuotą elektroninį parašą, gaunamą naudojant skaitmeninį sertifikatą.

Nacionalinė elektroninių sąskaitų faktūrų sistema „RO e-Invoice“ jau veikia, o ekonominės veiklos vykdytojai turi galimybę teikti elektronines sąskaitas faktūras per šią sistemą tiek B2G, tiek B2B santykių atveju. Siekdamas kuo labiau sumažinti privalomo sistemos įgyvendinimo finansinį poveikį mokesčių administratorius nemokamai suteiks programą, leidžiančią generuoti elektronines sąskaitas faktūras.

Pažymėtina, kad Rumunijoje įgyvendinus 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/55/ES dėl elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo viešuosiuose pirkimuose, B2G santykiuose jau dabar privaloma naudoti elektronines sąskaitas faktūras.

Rumunijos manymu, parengiamasis darbas, atliktas naudojant savanoriško elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo modelį, ir priemonės, kuriomis mokesčių mokėtojai galės naudotis vykdydami šią prievolę, taip pat elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo privalumai ir nauda stipriai nusvers investicijas, būtinas mokesčių mokėtojų IT sistemoms pritaikyti.

Be to, ribojamas nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo laikotarpis, o Rumunijai pageidaujant pratęsti nukrypti leidžiančios priemonės taikymą turi būti parengta priemonės veikimo veiksmingumo ataskaita.

Todėl speciali priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui – kovoti su mokesčių slėpimu.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė – Tarybos įgyvendinimo sprendimas.

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį nukrypti nuo bendrų PVM taisyklių galima tik tada, kai tai vieningai leidžia Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu. Tarybos įgyvendinimo sprendimas yra tinkamiausia priemonė, nes jis gali būti skirtas atskirai valstybei narei.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Poveikio vertinimas**

Prievolė išrašyti elektronines sąskaitas faktūras turės įtakos tiek mokesčių administratoriui, tiek apmokestinamiesiems asmenims.

Privalomos elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarkos įgyvendinimas yra viena iš priemonių, įtrauktų į nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Rumunijos teigimu, dėl to iki 2026 m. antrojo ketvirčio PVM surinkimo skirtumas sumažės mažiausiai 5 procentiniais punktais, palyginti su 2019 m. Įgyvendinus privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką, PVM ir tiesioginių mokesčių surinkimas padidės mažiausiai 7,6 mlrd. RON (apie 1,5 mlrd. EUR).

Tokių skaitmenizacijos projektų kaip sistema „RO e-Invoice“ žymėjimo mokesčių tikslams skirtų aparatų sujungimas, SAF-T, pirkimo ir pristatymo stebėsena ir sistema „RO e-

Transport“ (transporto stebėjimas nacionalinėje teritorijoje) įgyvendinimas leis integruoti rizikos valdymą. Todėl Rumunijos skaičiavimais, iki 2025 m. ketvirtojo ketvirčio papildomų pajamų iš BVP surinkimas padidės mažiausiai 2,5 procentinio punkto, palyginti su 2019 m. pasiektu lygiu.

Pajamų, kurias numatoma surinkti iš PVM ir tiesioginių mokesčių, susijusių su įvairių mokesčių administravimo reformos priemonių įgyvendinimu, padidėjimas sudarys mažiausiai 10,87 mlrd. RON, iš jų 5 mlrd. RON bus gauti iš PVM, o 5,87 mlrd. RON – iš tiesioginių mokesčių. Apskaičiuota, kad apie 70 % visų papildomų pajamų bus gauta dėl sistemos „RO e-Invoice“ įgyvendinimo – tai sudaro 7,6 mlrd. RON, kurie bus gauti iš šių šaltinių:

dėl išaugusio savanoriško reikalavimų laikymosi – 0,6 mlrd. RON;

dėl mažesnio PVM slėpimo ir dingusio prekiautojo sukčiavimo Bendrijoje – 1,3 mlrd. RON;

dėl mažesnio mokesčių optimizavimo ir neformalios ekonomikos – 1,6 mlrd. RON;

dėl tiesioginių mokesčių poveikio, atsiradusio dėl PVM apmokestinamosios bazės perskaičiavimo – 4,1 mlrd. RON.

Apmokestinamieji asmenys patirs IT sistemų ir (arba) programinės įrangos įsigijimo išlaidų, nes dabartinės jų sistemos ar programinė įranga tikriausiai negalėtų išrašyti ir teikti elektroninių sąskaitų faktūrų sistemai „RO e-Invoice“. Tačiau šias išlaidas būtų galima gerokai sumažinti ar net jų išvengti naudojantis mokesčių administratoriaus nemokamai teikiamomis paslaugomis ir programomis.

Ekonominės veiklos vykdytojams taip pat bus naudinga jų procesų skaitmenizacija. Įgyvendinus elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką mokėjimai taps spartesni, bus sutaupyta perdavimo išlaidų, sąskaitų faktūrų duomenys bus tvarkomi greitai ir pigiai bei sumažės archyvavimo išlaidos. Be to, pradėjus taikyti privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo sistemą, bus panaikinta dabartinė prievolė teikti informaciją apie vidaus rinkoje teikiamas prekes ar paslaugas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Ši priemonė neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM.

2023/0190 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Rumunijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 218 ir 232 straipsnių

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos[1], ypač į jos 395 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) raštu (jį Komisija užregistravo 2022 m. sausio 14 d.) Rumunija paprašė leidimo nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB 178, 218 ir 232 straipsnių (toliau – speciali priemonė), kad visiems Rumunijos teritorijoje įsisteigusių apmokestinamųjų asmenų tarpusavio sandoriams būtų nustatyta privaloma elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka. Buvo prašoma suteikti leidimą laikotarpiui nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d.;

(2) raštu (jį Komisija užregistravo 2022 m. rugsėjo 30 d.) Rumunija Komisijai pranešė, kad prašyta nukrypti nuo Direktyvos 2006/112/EB 178 straipsnio leidžianti nuostata nebereikalinga. Be to, Rumunija paprašė suteikti leidimą laikotarpiui nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2026 m. gruodžio 31 d., o ne iš pradžių prašytam laikotarpiui;

(3) Komisija 2022 m. gruodžio 8 d. raštais apie Rumunijos pateiktą prašymą pranešė kitoms valstybėms narėms. 2022 m. gruodžio 9 d. raštu Komisija pranešė Rumunijai turinti visą informaciją, būtiną prašymui įvertinti;

(4) Rumunija teigia, kad privaloma elektroninių sąskaitų faktūrų už Rumunijoje įsteigtų apmokestinamųjų asmenų tarpusavio sandorius išrašymo tvarka ir prievolė pranešti šių sandorių duomenis mokesčių administratoriui būtų naudinga kovojant su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčiu (PVM) ir jo slėpimu. Tai mokesčių administratoriui leistų atlikti savalaikius ir automatinius deklaruoto ir sumokėto PVM bei išrašytų ir gautų sąskaitų faktūrų atitikimo patikrinimus, kurie reikšmingai pagerintų Rumunijos mokesčių administratoriaus analitinius pajėgumus. Be to, nustatyta privaloma elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka būtų galinga sukčiavimo PVM grandinių stebėjimo realiuoju laiku priemonė, kuri leistų mokesčių administratoriui nedelsiant imtis veiksmų, kad būtų nustatyti ir sustabdyti tokioje sukčiavimo veikloje dalyvaujantys prekiautojai;

(5) Rumunijos manymu, nustatyta privaloma elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka taip pat bus naudinga ekonominės veiklos vykdytojams dėl procesų skaitmenizacijos ir mažesnės administracinės naštos, kartu užtikrinant sąžiningą

[1] OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

konkurencinę aplinką apmokestinamiesiems asmenims. Skaitmenizavus procesus, apmokestinamiesiems asmenims mokėjimai taptų spartesni, būtų sutaupyta perdavimo išlaidų, sąskaitų faktūrų duomenys būtų tvarkomi greitai ir pigiai bei sumažėtų archyvavimo išlaidos. Pradėjus taikyti privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo sistemą būtų panaikinta dabartinė prievolė teikti informaciją apie vidaus rinkoje teikiamas prekes ar paslaugas, todėl ekonominės veiklos vykdytojams sumažėtų administracinė našta;

(6) 2022 m. gruodžio 8 d. Europos Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria dėl prie skaitmeninio amžiaus pritaikytų PVM taisyklių iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB[2]. Siūlomais pakeitimas bus iš dalies pakeistas Direktyvos 2006/112/EB 218 straipsnis ir panaikintas 232 straipsnis – tai valstybėms narėms leistų įgyvendinti privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką, todėl nebereikėtų prašyti papildomų nukrypti nuo Direktyvos 2006/112/EB leidžiančių nuostatų, kad būtų galima įgyvendinti tokias sistemas. Todėl nuo tos datos, kai valstybės narės turės taikyti nacionalines nuostatas, kurias jos turės priimti, jei minėta direktyva bus priimta, šis sprendimas nebeturėtų jokio naudingo poveikio. Pagal šį pasiūlymą, nepažeidžiant tam tikrų pereinamojo laikotarpio nuostatų, elektroninių sąskaitų faktūrų perdavimui nebebus taikomas reikalavimas dėl išankstinio privalomo mokesčių administratoriaus leidimo ar patikrinimo. Rumunija ketina reikalauti, kad mokesčių administratorius pirmiausia patikrintų sąskaitos faktūros teisingumą, ir tik tada elektroninė sąskaita faktūra galėtų būti laikoma galiojančia. Tačiau Rumunija ketina atlikti būtinus sistemos pakeitimus, kad iki 2025 m. gruodžio 31 d. apmokestinamieji asmenys galėtų siųsti reikiamus duomenis mokesčių administratoriui netaikant išankstinio sąskaitos faktūros patikrinimo. Todėl išankstinis mokesčių administratorius atliekamas sąskaitų faktūrų patikrinimas apmokestinamiesiems asmenims taps neprivalomas;

(7) atsižvelgiant į plačią specialios priemonės taikymo sritį ir jos naujumą, svarbu įvertinti specialios priemonės poveikį kovai su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu, taip pat poveikį apmokestinamiesiems asmenims. Todėl, jeigu Rumunija manytų, kad specialią priemonę būtina pratęsti, kartu su pratęsimo prašymu ji turėtų pateikti Komisijai ataskaitą, kurioje turėtų būti pateiktas specialios priemonės veiksmingumo kovojant su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu ir paprastinant PVM surinkimą vertinimas;

(8) speciali priemonė neturėtų daryti poveikio vartotojo teisei gauti popierinę sąskaitą faktūrą Bendrijos vidaus sandorių atveju;

(9) speciali priemonė turėtų būti taikoma ribotą laiką, kad būtų galima įvertinti, ar ji yra tinkama ir veiksminga atsižvelgiant į jos tikslus;

(10) todėl speciali priemonė yra proporcinga siekiamiems tikslams, nes jos taikymo trukmė ir taikymo sritis yra ribotos. Be to, taikant specialią priemonę nekyla rizika, kad bus pradėta sukčiauti kituose sektoriuose arba kitose valstybėse narėse;

(11) speciali priemonė neturės neigiamo poveikio bendrai mokestinių pajamų, surenkamų galutinio vartojimo etape, sumai ir neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM,

---

[2] COM(2022) 701 *final*.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nukrypstant nuo Direktyvos 2006/112/EB 218 straipsnio nuostatų, Rumunijai leidžiama priimti Rumunijos teritorijoje įsisteigusių apmokestinamųjų asmenų išrašytas dokumentų arba pranešimų formos sąskaitas faktūras tik tuo atveju, jei tie dokumentai ar pranešimai perduodami elektroniniu formatu.

2 straipsnis

Nukrypstant nuo Direktyvos 2006/112/EB 232 straipsnio nuostatų, Rumunijai leidžiama nustatyti, kad Rumunijos teritorijoje įsisteigusių apmokestinamųjų asmenų išrašytų elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimas nepriklauso nuo to, ar jas sutinka naudoti Rumunijos teritorijoje įsisteigęs gavėjas.

3 straipsnis

Rumunija praneša Komisijai apie nacionalines priemones, kuriomis įgyvendinamos specialios nukrypti leidžiančios priemonės, nurodytos 1 ir 2 straipsniuose.

4 straipsnis

1. Šis sprendimas taikomas nuo 2024 m. sausio 1 d. iki ankstesnės iš šių dviejų datų:

a) 2026 m. gruodžio 31 d.;

b) datos, nuo kurios valstybės narės turi taikyti nacionalines nuostatas, kurias jos turės priimti, jei bus priimta direktyva, kuria dėl prie skaitmeninio amžiaus pritaikytų PVM taisyklių iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB (visų pirma tos Direktyvos 218 ir 232 straipsnius).

2. Jeigu Rumunija mano, kad specialios priemonės taikymą būtina pratęsti, kartu su prašymu dėl pratęsimo Rumunija pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje įvertina, kiek 3 straipsnyje nurodytos nacionalinės priemonės padėjo veiksmingiau kovoti su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu ir paprastinti mokesčių surinkimą. Į tą ataskaitą, be kita ko, įtraukiamas tų priemonių poveikio apmokestinamiesiems asmenims įvertinimas, visų pirma, įvertinimas, ar nepadidėjo jiems tenkanti administracinė našta ir išlaidos.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Rumunijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė